

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING 2015
GRAAD 7 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
MEMORANDUM**

PUNTE: 80

Hierdie memorandum bestaan uit 5 bladsye.

LET WEL:

- **Hierdie nasienmemorandum dien as 'n riglyn vir merkers.**
- **Leerders se antwoorde moet volgens meriete nagesien word.**
- **Antwoorde moet in geheel geassesseer word.**

INSTRUKSIES AAN MERKERS

- Verkeerde spelling in 'n eenwoord-antwoord moenie verkeerd gemerk word nie, behalwe as die betekenis van die woord verander het.
- Verkeerde spel-en taalfoute in langer antwoorde moenie geenaliseer word nie, want die fokus berus by die verstaan van die leesstuk.
- Met 'n oop vraag: Geen punt word toegeken vir slegs JA/NEE of Ek stem saam/Ek stem nie saam nie antwoord nie. Die rede/motivering moet in ag geneem word.
- Vir Feite-/Mening vrae word 1 punt vir die feit/mening en 'n punt vir die rede/bevestiging/motivering gegee. Die punt vir die rede/bevestiging/motivering moet net toegeken word as die feit/mening/gedeelte van die antwoord korrek is. 'n Punt kan nie toegeken word as die rede/motivering en die interpretasie (FEIT/OPINIE) in die eerste plek verkeerd was nie.
- 'n Antwoord wat 'n aanhaling uit die teks vereis, word nie geenaliseer as kandidate die aanhalingstekens uitlaat nie.
- Wanneer 'n eenwoord-antwoord vereis word en die leerder skryf 'n sin, kan die woord gemerk word indien dit onderstreep/uitgelig is.
- Wanneer twee/drie feite/punte in 'n volgorde vereis word, word net die eerste twee/drie feite gemerk.
- Vir die meervoudigekeuse-vrae, aanvaar die letter van die korrekte antwoord asook die uitgeskrewe antwoord.
- Geen ½ punt mag toegeken word nie.

VRAAG	VERWAGTE ANTWOORDE	PUNTE
1.	B/Jakkals ✓	1
2.	Daar was 'n groot droogte/die reën het nie geval nie/dit was baie droog. ✓	1
3.	C/baie hard werk. ✓	1
4.	C/ Werkwoord ✓	1
5.	gekla ✓	1
6.	onvriendelike ✓ (Die spelling MOET korrek wees.)	1
7.	Bobbejaan het by die water wag gestaan.	4
	Leeu het sommige van die diere byeengeroep.	1
	Hulle het 'n gat gegrawe om water op te gaar	2
	Jakkals wou nie help nie	3
	(Die nommers MOET in die korrekte volgorde wees om die punt te verdien.)	
8.	<p>(Leerders mag 'n JA of NEE antwoord hê. Oorweeg die volgende en ander moontlike gepaste antwoorde.)</p> <p>NEE. Slegs die diere wat gehelp het om die watergat te grawe sou die water drink./ As jy nie help nie, kan jy nie verwag om water te kry nie. ✓✓</p> <p style="text-align: center;">OF</p> <p>JA, Dit is reënwater en behoort aan almal beskikbaar te wees./Water behoort gratis te wees. ✓✓</p> <p>[Geen punt word toegeken vir die JA/NEE nie. Geen punt word toegeken indien die motivering nie ooreenstem met die JA/NEE nie.]</p>	2
9.	B/ Praat saggies sodat dit moeilik is om te hoor. ✓	1
10.	Jakkals wou water drink, maar hy was bang vir bobbejaan. ✓	1
11.	yslike ✓	1
12.	vreugde ✓	1
13.	Om te keer/verhoed dat Jakkals water drink ✓ en ook om hom te keer dat hy nie weer die water modderig en vuil maak nie. ✓	
14.	A/Take is makliker as mens saamwerk. ✓	1
15.	D/ Bobbejaan om die bos lei. ✓	1
16.	Hy was lus/honger vir die heuning. ✓	1
17.	B/Slu ✓	1
18.	Jakkals het Bobbejaan gevang/ Jakkals het hom om die bos gelei/ Daar was geen heuning in die kleipot nie/ Jakkals het soveel as moontlik water gesteel. ✓✓ [Enige twee]	2
19.	<p>(Leerders mag 'n JA of NEE antwoord hê. Oorweeg die volgende en ander moontlike gepaste antwoorde.)</p> <p>NEE, Almal begaan foute en moet vergewe word. ✓✓</p> <p style="text-align: center;">OF</p> <p>JA, Al die ander diere is mislei deur Jakkals se sluhied en Bobbejaan se onnoselheid. Die ander diere het geen bewys dat hulle (Jakkals en Bobbejaan) nie weer dieselfde ding in die toekoms sal doen nie. ✓✓</p> <p>[Geen punt word toegeken vir die JA/NEE nie. Geen punt word toegeken indien die motivering nie ooreenstem met die JA/NEE nie.]</p>	2
20.	B/'n Geleentheid om R10 vir skoon drinkwater to skenk. ✓	1
21.	<p>Mense wat by restaurante eet/uiteet./ Mense wat besorg is oor die welsyn van kinders. / Mense wat die belangrikheid van skoon drinkwater besef. ✓</p> <p>[Oorweeg enige ander moontlike gepaste antwoord]</p>	1

22.	Vroulik. ✓ Albei dra rokke/Dit is tipies van Afrika-vroue om goed op hulle koppe te dra. ✓ [Oorweeg enige ander moontlike gepaste antwoord]	
23.	B/Bome het water nodig om te groei. ✓	1
24.	Hier is (MOET as twee woorde geskryf wees)	1
25.	'n Kind wat nie toegang tot vars skoon drinkwater/kos/ 'n huis/ liefde, ens. het nie. / 'n Kind wat nie die basiese benodigdhede het om te lewe of gelukking te wees nie/ te oorleef nie. ✓ [Enige EEN of enige gepaste antwoord]	1
26.	Die twee vroue het moontlik die waterhouer/kruik by 'n gemeenskapskraan/rivier gevul en dra dit nou huis toe.	1
27.	(Leerdere mag 'n JA of NEE antwoord hê. Oorweeg die volgende en ander moontlike gepaste antwoorde.) NEE. Die regering moet verantwoordelik wees om water aan almal te verskaf ✓✓ OF JA, Dit is die regte ding om behoeftige mense te help. ✓✓ [Geen punt word toegeken vir die JA/NEE nie. Geen punt word toegeken indien die motivering nie ooreenstem met die JA/NEE nie.]	2
28.	Gebruik die volgende punte as 'n riglyn. Leerders MOET enige VYF van die onderstaande punte in hulle opsomming hê. <ul style="list-style-type: none"> • Leeus jag saam omdat hulle groter wild kan vang. ✓ • Leeus jag ook kleiner diere wanneer hulle honger is. ✓ • Tipiese prooi wat deur leeus gejag word weeg ongeveer 112 kilogram. ✓ • Groter wild soos buffels word ook gejag wanneer toestande dit toelaat. ✓ • Die mees algemene prooi is sebras, wildebees, gemsbok, wildsbok en waterbok. ✓ • Leeus kan tot soveel as 40% van hulle kos kry deur dit by ander roofdiere te steel of diere te vind wat alreeds dood is. ✓ [Aanvaar enige VYF hoofgedagtes. Elke hoofgedate tel 1 punt] Die opsomming mag puntsgewys of in 'n paragrafvorm aangebied word.	5
29.	C/in die straat geloop. ✓	1
30.	A/was dronk. ✓	1
31.	Hy was dronk/ Sy knieë het ingegeë/ Sy knieë het soos sand geword/ Hy was onstabiel / ✓ [Enige een of oorweeg enige gepaste antwoord] Hy het in die sloot belad/geval. ✓	2
32.	November en herinner/sê en lê/ sand en beland/sloot en ontbloed/sag en nag/drink en rinkink ✓✓ [Enige twee woorde wat rym]	2
33.	Dit dra by tot die musikaliteit van die gedig/dit laat die gedig ritmies klink/vloei.	1
34.	'n Man wat dronk is, sal vriende wees met ander wat ook dronk is./ 'n Persoon wat dronk is, is soos 'n vark. ✓ [Enige een of oorweeg enige gepaste antwoord]	1
35.	Die vark wou nie geselskap hou/ vriende wees met die dronk man nie. ✓	1
36.	(Leerdere mag 'n JA of NEE antwoord hê. Oorweeg die volgende en ander moontlike gepaste antwoorde.) NEE. Die man het die ander iets gegee om oor te lag./ Daar is niks wat suggereer/bevestig dat die man elke dag drink nie. ✓✓ OF JA, Die man het dwaas gelyk/ het hom sleg gedra. ✓✓ [Geen punt word toegeken vir die JA/NEE nie. Geen punt word toegeken indien die motivering nie ooreenstem met die JA/NEE nie.]	2
37.	Die (dronk) man. ✓	1
38.	D/woede ✓	1

39.	Sy woorde is in vetdruk./Sy instruksies/ Daar is 'n uitroepteken./ Hy staan oor Eugene met 'n dreigende houding/Hy frons./Sy mond is wavydoop. ✓ [Enige een of oorweeg enige gepaste antwoord]	
40.	B/Teleurgesteld ✓	1
41.	Die spotprenttekenaar wil wys dat Eugene verbaas was. ✓ Die spotprenttekenaar wil wys dat Eugene nie kon glo wat Lyle gesê het nie/Wat Lyle gesê het was nie geloofwaardig nie.	2
42.	Eugene dink dat dit ✓ 'n goeie karaktertrek is ✓ om te hê	
43.	Trop ✓	1
44.	A/Voornaamwoord ✓	1
45.	beter ✓	1
46.	Eugene gaan Lyle vertrap/doodtrap /vergruis/seermaak/op Lyle trap ✓ (Aanvaar enige gepaste antwoorde)	1
47.	Oop vraag (Leerders mag 'n JA of NEE antwoord hê. Oorweeg die volgende en ander moontlike gepaste antwoorde.) NEE. Lyle het Eugene se waterplek ingedring/ ingeval/ binnegedring. ✓✓ OF JA, Boelies maak ander kwesbare mense seer./ Boelies verneder ander mense wat kleiner/wakker as hulle is. ✓✓ [Geen punt word toegeken indien die motivering nie ooreenstem met die JA/NEE nie.]	2
48.	Verwys na die rubriek vir vriendskaplike brief.	15

GROOTTOTAAL: 80

RUBRIEK VIR DIE ASSESSERING VAN DIE BRIEF: EERSTE ADDISIONELE TAAL (15 punte)

Kriteria	Uitstekend 4	Knap 3	Matig 2	Elementêr 1	Onvoldoende 0
BEPLANNING EN REDIGERING 4 PUNTE	Deeglike beplanning en redigering wat lei tot 'n uitstekende dialoog.	Aansienlike beplanning en redigering wat lei tot 'n uitstekende dialoog.	Voldoende beplanning en redigering, lei tot 'n goeie dialoog.	Effense beplanning en redigering lei tot 'n aanvaarbare dialoog.	Geen bewys van beplanning en redigering nie.
INHOUD & FORMAAT	6-7	4-5	3	2	1
Respons en idees; Organisasie van idees vir beplanning; Doel, gehoor, vereistes/konvensies en inhoud	<ul style="list-style-type: none"> Uitsonderlike respons en oorskry normale verwagtinge. Idees is intelligent en volwasse. Vertoon uitgebreide kennis van teksformaat Skryfwerk behou fokus Inhoud en idees samehangend Hoogs uitgebrei en alle besonderhede ondersteun die onderwerp Formaat is gepas en akkuraat 	<ul style="list-style-type: none"> Baie goeie respons wat 'n goeie kennis van die teksformaat demonstreer. Fokus word behou – geen afwykings nie Inhoud en idees samehangend - goed uitgebrei en besonderhede ondersteun die onderwerp. Formaat is gepas met geringe foute 	<ul style="list-style-type: none"> Bevredigende respons – toon kennis van die teksformaat Behou nie heeltemal fokus nie – geringe afwykings Inhoud en idees redelik samehangend. Sommige besonderhede ondersteun die onderwerp Formaat is oor die algemeen gepas met geringe foute 	<ul style="list-style-type: none"> Respons is basies-toon beperkte kennis van die teksformaat Behou 'n mate van fokus – met afwykings Inhoud en idees nie altyd samehangend nie Min besonderhede ondersteun die onderwerp Kennis van die nodige reëls van die formaat is vaag 'n Paar kritiese afwykings 	<ul style="list-style-type: none"> Respons toon geen kennis van die teksformaat nie Betekenis is vaag met groot afwykings Inhoud en idees is nie samehangend nie Baie min besonderhede ondersteun die onderwerp Geen kennis van die teksformaat nie
7 PUNTE					
TAAL, STYL & REDIGERING	4	3	2	1	0
Toon, register, styl, doel/effek, gehoor en konteks; Taalgebruik en konvensies; Woordkeuse; Punktuasie en spelling	<ul style="list-style-type: none"> Toon, register, styl en woordeskat is hoogs gepas vir die doel, gehoor en konteks. Grammatika en spelling akkuraat en sinne is goed samgestel Uitstekende woordeskat Teks is feitlik foutloos na proeflees en redigering 	<ul style="list-style-type: none"> Toon, register, styl en woordeskat redelik gepas vir die doel, gehoor en konteks. Grammatika en spelling oor die algemeen akkuraat en sinne is goed samgestel Baie goeie woordeskat Teks is oorwegend foutloos na proeflees en redigering 	<ul style="list-style-type: none"> Toon, register, styl en woordeskat gepas vir die doel, gehoor en konteks. Etlke grammatikale foute Woordeskat is voldoende Taal en spelfoute belemmer nie betekenis nie 	<ul style="list-style-type: none"> Toon, register, styl en woordeskat minder gepas vir die doel, gehoor en konteks. Onakkurate grammatika met baie foute Woordeskat is beperk Betekenis is vaag 	<ul style="list-style-type: none"> Toon, register, styl en woordeskat is onvanpas vir die doel, gehoor en konteks. Besaai met foute en verwarrend Woordeskat is nie geskik vir die doel nie Betekenis is baie onduidelik
4 PUNTE					